

Sygn. akt I ACz 1184/13

POSTANOWIENIE

Dnia 22 lipca 2013 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

po rozpoznaniu w dniu 22 lipca 2013 roku w Krakowie
na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) Bank (...) spółki akcyjnej w W.
przeciwko B. K.
o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w
Krakowie z dnia 9 maja 2013 roku, sygn. akt I Nc 136/13

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że „zwolnić pozwaną od kosztów sądowych w całości”

Sygn. akt I ACz 1184/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Krakowie w punkcie 1 zwolnił pozwaną B. K. od opłaty sądowej od zarzutów od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym ponad kwotę 500 zł, w punkcie 2 odmówił uwzględnienia wniosku pozwanej o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałym zakresie.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy uznał, że sytuacja majątkowa pozwanej oraz jej rodziców, z którymi tworzy wspólne gospodarstwo domowe pozwala jej na poniesienie kosztów sądowych częściowo tj. w kwocie 500 zł bez uszczerbku koniecznego utrzymania siebie i rodziny. Pomimo tego, że pozwana otrzymuje zasiłek wychowawczy z MOPS zaledwie w wysokości 500 zł, to uiszczenie przez nią części kosztów sądowych w wysokości 500 zł nie będzie stanowiło dla niej nadmiernego obciążenia. Oceniając sytuację finansową pozwanej Sąd Okręgowy miał bowiem na uwadze miesięczną wysokość dochodów wszystkich osób, z którymi pozwana pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, skalę miesięcznych wydatków oraz fakt, że pozwana pozostaje na faktycznym na utrzymaniu swoich rodziców. Matka pozwanej otrzymuje emeryturę w wysokości 800 zł, natomiast ojciec pozwanej otrzymuje emeryturę w wysokości 2.000 zł a nadto osiąga dochód z działalności gospodarczej w wysokości 500 zł miesięcznie. Na ocenę wniosku pozwanej miało wpływ niepodanie przez pozwaną informacji dotyczących ewentualnego uzyskiwania przez nią alimentów na jej małoletnie dzieci.

Powyższe postanowienie zaskarżyła zażaleniem pozwana w całości.

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że w niniejszej sprawie nie zachodzą żadne uzasadnione podstawy do stwierdzenia trwałej niezdolności skarżącej ponoszenia kosztów sądowych.

W konkluzji pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i zwolnienie jej od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu wskazała, że Sąd Okręgowy rozpoznając jej wniosek o zwolnienie od kosztów nie wziął pod uwagę, że w zarzutach od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym wniosła o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego grafologa na okoliczność ustalenia nieważności umowy kredytowej, faktu, że pozwana nie zawarła takiej umowy ze stroną powodową, nie złożyła na niej swoich podpisów. W związku z tym, że Sąd Okręgowy zwolnił pozwaną od kosztów sądowych w orzeczonej części, nie będzie miała ona środków na zaliczkę na poczet opinii biegłego. Podniosła, że skoro według Sądu pozwana nie jest w stanie ponieść opłaty sądowej od zarzutów ponad kwotę 500 zł, to tym bardziej Sąd winien zwolnić ją od wydatków, których wysokość przekroczy kwotę 500 zł. Odnośnie swojej sytuacji finansowej i rodzinnej stwierdziła, że nie jest w stanie z osiągniętych dochodów utrzymać siebie ani swoich dzieci, a tym bardziej ponieść kosztów sądowych w jakimkolwiek wymiarze. Podała, że wraz z dwójką dzieci pozostaje całkowicie na utrzymaniu rodziców. Wydatki na utrzymanie mieszkania wynoszą 700 zł. Po odliczeniu tej kwoty oraz kwoty w wysokości 500 zł, stanowiącą comiesięczną pomoc materialną rodziców dla pozwanej, pozostaje kwota 2.100 zł. Odnośnie alimentów na małoletnie dzieci pozwana podniosła, że w złożonym oświadczeniu o stanie majątkowym pominęła tę kwestię, gdyż nie stanowią one nawet w najmniejszej części dochodów pozwanej. Podniosła, również, że nie otrzymuje alimentów od ojca swoich dzieci.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie powódki jest zasadne.

Sąd I instancji prawidłowo ustalił sytuację materialną pozwanej. Ustalona przez Sąd I instancji sytuacja materialna pozwanej uzasadnia zwolnienie od kosztów sądowych w całości. Pozwana nie osiąga żadnych dochodów, wraz z dziećmi utrzymuje się ze świadczenia przyznanego przez MOPS i pomocy rodziców z którymi mieszka. Rodzice pozwanej udzielając pomocy córce i wnukom realizują własne zobowiązanie wynikające, w jakimś zakresie, z więzi rodzinnej, jednak nie można nakładać na nich obowiązku finansowania kosztów procesu. Środki przyznane przez MOPS także nie służą temu.

Z art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r., Nr 167, poz. 1398 ze zm.), wynika, że zwolnienie od kosztów sądowych osoby fizycznej uzależnione jest od ustalenia przez Sąd, w oparciu o okoliczności dotyczące stanu rodzinnego, majątkowego, dochodów i źródeł utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie, że osoba wnioskująca nie jest w stanie ponieść kosztów sądowych bez uszczerbku dla utrzymania siebie i swojej rodziny. Natomiast stosownie do treści art. 101 ust. 1 u.k.s.c. sąd może zwolnić stronę od kosztów sądowych w części, jeżeli jest ona w stanie ponieść tylko część tych kosztów. Oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania nie było kwestionowane przez Sąd I instancji. Sąd ten uznał za zasadne uwzględnienie wniosku w części, a więc przesądził zasadność udzielenia pozwanej pomocy w uczestniczeniu w procesie. W związku z tym Sąd Apelacyjny ogranicza się do stwierdzenia, że w sytuacji majątkowej ustalonej przez Sąd I instancji pozwana nie jest w stanie ponieść kosztów postępowania w żadnym zakresie, szczególnie przy możliwości potrzeby przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone postanowienie.